

FLADLUS

Fladlusene (*Phthirus pubis*) hører til en lille insekt-gruppe, hvis medlemmer er blodsugende snyltere på pattedyr. De er tilpasset deres helt specielle levevis; de har blandt andet ikke vinger. Deres øjne er stærkt reducerede, og munddelene er bygget til at stikke og suge med. Lusenes hud er læderagtig og grålig, og bagkroppen kan udvides stærkt, når de fylder sig med blod. Benene ender i en klo, der er velegnet til at gribe om hår. Fladlusen kan kendes på den brede og forholdsvis korte bagkrop og på, at det bagerste par ben har meget kraftige klør. Hos krops- og hovedlus er bagkroppen dobbelt så lang, som den er bred, og de bliver 2-3 mm lange mod fladlusenes 1,5 mm. Æggene er som hovedlusens æg limet fast til hårene, men de er mindre.

Foto: SSL

Fladlusen holder med sine kraftige klør godt fast i hårstrået

Biologi

Fladlus er tilpasset et liv i spredt hår, og de store klosakse er specielt velegnede til at gribe om kraftige hår. De forekommer især i kønsbehåringen, som passer dem bedst, men de kan også ses i hår på brystet eller i armhulerne. Hos især børn kan fladlus findes i øjenbryn og øjenvipper. Hvis der er mange, kan der være op til 100 fladlus i øjenvipperne. I sjældne tilfælde forekommer de i skæg, i hårkanten i nakke og tindinger samt i selve håret hos tyndhårede mænd.

Fladlusen lever af blod. Når den har fundet sig til rette, griber den fat med klosaksene om hårene, borer sine

munddele ned i huden og suger blod mange timer i træk, kun afbrudt af korte pauser. Den bevæger sig meget lidt og suger næsten hele tiden blod. En fladlus, der fjernes fra sin vært og ikke kan suge blod, dør i løbet af et døgn.

En fladlus-hun parrer sig én gang i sin korte levetid og lægger derefter tre æg om dagen - i alt omkring 25. Æggene klæbes enkeltvis fast til hårene, så fast at de er praktisk talt umulige at fjerne. Æggene klækker efter 7-8 dage, og i løbet af de næste 13-17 dage gennemløber ungerne tre larvestadier og bliver kønsmodne.

Udviklingen fra æg til æg er således 20-25 dage. De voksne dyr kan leve en måneds tid.

Skade

Fladlusene overfører ikke sygdomme, men deres bid klør og kan være årsag til hudirritationer. Fladlusenes bid fremkalder små røde pletter, som ofte bliver blålige efter et par timer.

Spredning

Ligesom hoved- og kropslusen kan fladlusen kun leve på mennesker. Fladlus smitter ved intim kontakt - hovedsagelig ved samleje. Fladlus forlader meget nødtigt deres vært, men da de giver kløe, kan de selvfølgelig kradses af; eventuelt sammen med de hår de klamrer sig til. I de første par timer vil hjemløse fladlus være i stand til at kravle over på andre mennesker, som kommer i nærkontakt med det sengetøj eller det toiletsæde, de er havnet på.

Bekæmpelse

Fladlus behandles med shampoo eller liniment, som kan købes på apoteket. Seksualpartnere bør også undersøges og sættes i behandling, hvis de er smittede. Fladlus i øjenhår behandles med øjensalve.